

UY JOY KOMMUNAL INFRATUZILMALARI INNOVATSIYALARNI JORIY ETISH.

*O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Biznes va
Tadbirkorlik Oliy maktabi magistratura tinglovchisi
Baymirzayev Baxodirjon Ulug'bek o'g'li
2-kurs MBA-22-B01 guruh*

Annotatsiya: Bugungi kunda uy-joy-kommunal xizmat ko'rsatish sohasiga tobora yuqori talablar qo'yilmoqda va bunda muhandislik uskunalari va tizimlarini ishlab chiqarish, o'rnatish va ulardan foydalanishning ilg'or texnologiyalari asosiy o'rin tutmoqda. Ushbu yangilik suv ta'minoti va isitish tizimlari, shuningdek, turar-joy va ijtimoiy ob'ektlarni qurish uchun asosiy hisoblanadi. Ushbu sohada hal qilinishi kerak bo'lgan asosiy muammolar qatoriga investitsiya resurslarining yetarli emasligi va uy-joy mulkdorlarining kommunal sohani innovatsion rivojlantirish usullari sifatida energiya tejovchi texnologiyalarni joriy etishdan manfaatdor emasligi kiradi.

Kalit so'zlar: innovatsion infratuzilma, energiya tejash, uy-joy kommunal xo'jaligini rivojlantirish.

Mamlakatimizning eng yangi tarixi hamda jamiyat va davlat hayotining siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy va boshqa sohalarini liberallashtirish sohasida erishilgan ulkan yutuqlar shunday deb ta'kidlashga asos bo'ladiki, O'zbekiston xalqi mardlik va kuch-qudratga, bukilmas irodaga va qat'iyatga ega bo'lib, ushbu olijanob maqsadga erishish yo'lida har qanday qiyinchiliklar va sinovlarni yengib o'tishga qodir. Barcha sohalardagi chuqur islohotlar, jadal amalga oshirilayotgan liberal o'zgarishlarning ustuvorliklari ularning asosida siyosiy tizim, fuqarolik jamiyati, milliy iqtisodiyotning rivojlanishi ta'minlanadigan, aholining turmush darajasi, siyosiy va huquqiy madaniyati o'sadigan, davlat taraqqiyotining eng muhim tamoyili - «Inson manfaatlari — hamma narsadan ustun» ekanligi mustahkam poydevorni hosil qiladi.

Uy-joy mulkdorlari, boshqaruvchi tashkilotlar, uy-joy bilan ta'minlash jarayonida ishtirok etuvchi va resurs ta'minoti korxonalarini o'rtasida funktsiyalar va majburiyatlarni taqsimlash asosida kommunal xo'jaligi kompleksini samarali innovatsion boshqaruv tizimi shakllanishi mumkin. Uy-joy kommunal xo'jaligining shahar (shahar) sektorini (bo'limini) boshqarish usullarini qayta qurish uning ishlash shartlarini tubdan o'zgartiradi, uy-joy resurslarini boshqarish sohasida raqobat muhitini rivojlantirishga yordam beradi, resursdan foydalanish amaliyotini kengaytiradi. -texnologiyalarni tejash, uylarning texnik holatini yaxshilash.

Kommunal sohani innovatsion boshqaruv tizimining asosiy maqsadlariga erishish kuchli ta'mirlash-investitsiya korxonalarini tashkil etish va mulkdorlarning

mablag'larini jalb qilish va kapital ishlarni amalga oshirishda ularning tashabbusini rag'batlantirish hisobiga kapital ta'mirlash hajmini oshirish imkonini beradi. Biroq, turar-joy binosi tashqarisida issiqlik, suv ta'minoti, kanalizatsiya uchun tegishli infratuzilma mavjud emasligi va boshqaruv kompaniyalari mas'uliyati chegaralari tufayli uy-joylarning qulayligini oshirish masalasi hal qilinmayapti. Mahalliy byudjetlar hajmi va ob'ektlarni modernizatsiya qilish uchun zarur bo'lgan moliyaviy resurslar o'rtasidagi nomuvofiqlik tufayli munitsipalitetlar buni hal qila olmaydi. Shu bilan birga, xorijiy tajriba samarali boshqaruvning turli misollarini ko'rsatmoqda.

Dunyoda uy-joy kommunal xo'jaligini shakllantirish va isloh qilish doirasida turli xil mulk turlari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning uchta modeli paydo bo'ldi. Hukumat va biznes o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning birinchi modeli vakillari Buyuk Britaniya va Chili bo'lib, ularda uy-joy kommunal xo'jaligini to'liq xususiy lashtirish amalga oshirilgan.

Eskirgan uy-joy fondini rekonstruksiya qilish va modernizatsiya qilish bo'yicha asosiy chora-tadbirlar turar-joy binolarini qayta qurish, turar-joy binolarini yoritishni yaxshilash va boshqalarni o'z ichiga oladi. Energiya va resurslarni tejash kontseptsiyasi shubhasiz afzalliklarga ega, u uy-joy kommunal xo'jaligida hali keng tarqalmagan va shunga qaramay, bu sohada juda katta talabga ega. Uy-joy fondini samarali boshqarish uchun boshqaruv jarayoniga yaqinlikni saqlash muhim, bunga uy-joy qurilish kooperativlari hissa qo'shishi mumkin. Ushbu vositadan nafaqat qurilishni tashkil qilish, balki uy-joy fondini ishlatish uchun ham foydalanish uning to'g'ri holatda saqlanishini ta'minlaydi.

Uy-joy-kommunal xizmat ko'rsatish sohasi samaradorligini oshirish, korxonalar ishining innovatsion usullarini keng qo'llash, hokimiyat tomonidan sohani boshqarishning ma'muriy tizimidan chekinish hamda ushbu tarmoqning faoliyat yuritishi va rivojlanishining bozor mexanizmlariga o'tishi zarur; shuningdek, sohaga sarmoya kiritishga qodir xususiy boshqaruv kompaniyalarini jalb qilish. Bularning barchasi dissertatsiya ishi mavzusining dolzarbligini belgilaydi. Muammoning ilmiy rivojlanish darajasi. So'nggi paytlarda iqtisodiy adabiyotlarda innovatsiya muammosiga katta e'tibor berilmoqda. Masalan, ishlar iqtisodiy tizimlarda innovatsion jarayonlarni tadqiq etishning nazariy asoslari, uslubiy qoidalari, shakl va usullarini takomillashtirish, iqtisodiy tizimlarda innovatsion faoliyatni baholash, tahlil qilish, modellashtirish va prognozlash usullarini takomillashtirish, institutsional shakllarni ishlab chiqishga bag'ishlangan.

Innovatsion faoliyatni amalga oshirish asosida uy-joy kommunal xo'jaligining innovatsion faoliyatini boshqarish samaradorligini oshirishga yondashuv ikkita muhim jarayonni o'z ichiga oladi: uy-joy kommunal xo'jaligining innovatsion faoliyatini boshqarish tamoyillarini ishlab chiqish va amalga oshirish jarayoni va standartlashtirish va standartlashtirish jarayoni. ko'rsatilgan xizmatlarni sertifikatlash.

Uy-joy-kommunal xizmat ko'rsatish tizimida innovatsion faoliyatni boshqarish tamoyillarini ishlab chiqish va amalga oshirish jarayonini tashkil etish ikki turdagi omillarni hal qilishni talab qiladi: - uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish majmuasida ko'rsatiladigan uy-joy kommunal xizmatlari, boshqa xizmatlar kabi, qonunchilik tamoyillariga bo'ysunishi kerak. xizmatlar sifatini boshqarish tizimi; - uy-joy kommunal xo'jaligining innovatsion rivojlanishi innovatsion boshqaruv tamoyillariga mos kelishi kerak.

Shu munosabat bilan uy-joy-kommunal xizmat ko'rsatish tizimida innovatsion faoliyatni boshqarishning sifat menejmenti tizimi va innovatsion menejmentga asoslangan tamoyillar majmuasini belgilash maqsadga muvofiqdir. Uy-joy kommunal xo'jaligida innovatsion faoliyatni boshqarish bo'yicha muallif tomonidan tavsiya etilgan tamoyillarni amalga oshirishni ta'minlaydigan tizim modeli keltirilgan. Biz har bir tamoyilga tushuntirish:

1. Davlat tomonidan rag'batlantirish tamoyili. Davlat zamonaviy energiya tejovchi qurilish texnologiyalari va materiallaridan foydalanadigan qurilish tashkilotlarini, shu jumladan moliyaviy jihatdan rag'batlantirishi shart. Bundan tashqari, davlat eng yangi texnologiyalardan foydalanishga va innovatsiyalarni joriy etishga qaror qilgan korxonalariga imtiyozli soliq siyosatini taqdim etishi shart.

2. Iste'molchilar manfaatlarini ta'minlash tamoyili. Uy-joy kommunal xo'jaligini o'zgartirish sohasidagi innovatsion siyosat xizmatlar iste'molchilari manfaatlarini ko'zlab amalga oshirilishi kerak, chunki ular asosiy to'lovchilardir, lekin ayni paytda ularning ishlab chiqaruvchilari manfaatlarini buzmaydi. Uy-joy kommunal xo'jaligi korxonasini innovatsion boshqarish tizimi - bu uy-joy kommunal xo'jaligi korxonasini boshqarish jarayonini optimallashtirishga imkon beradigan innovatsion ishlanmalar, zamonaviy texnologiyalar, g'oyalar majmuidir.

Uy-joy kommunal xo'jaligi sohasida tavsiya etilgan innovatsion boshqaruv tamoyillarini amalga oshirishni ta'minlashning tizimli modeli 3. Natijaning ko'p qirraliligi printsipi. Uy-joy kommunal xo'jaligi ishlab chiqarish jarayoniga innovatsiyalarni joriy etish ijobiy iqtisodiy, ijtimoiy, texnologik, ekologik ta'sirni ta'minlashi yoki uy-joy kommunal xizmatlari iste'molchilarining hayoti xavfsizligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan natijani ta'minlashi kerak.

Har qanday innovatsion o'zgarishlarni amalga oshirish va innovatsiyalarni amalga oshirish, agar yaxshilanmasa, hech bo'lmaganda atrof-muhitning ekologik holatini yomonlashtirmaslikka yordam berishi kerak. Uy-joy-kommunal xizmat ko'rsatish tizimida innovatsion faoliyatni boshqarish tamoyillarini joriy etish jarayoni innovatsiyalarni joriy etish sharoitida boshqaruvchi kompaniya va hisobdor shaxslarning ishi uchun muayyan qoidalar va algoritmlarni ishlab chiqish va tavsiflashga asoslanadi. Bu jarayon innovatsiyalarni joriy etish asosida xizmatlar ko'rsatishda bajariladigan operatsiyalar mas'ul shaxslar nazorati ostida bo'lishi,

ko'rsatmalar, qarorlar va buyruqlar aniq pudratchiga yetkazilishi va talab darajasida bajarilishini nazarda tutadi. Taqdim etilgan tamoyillar va innovatsion rivojlanish omillari kommunal korxonaning boshqaruv samaradorligini oshirishga innovatsion yondashuvni ishlab chiqishda hisobga olinishi kerak. Bundan tashqari, barcha omillar majmuasining ta'sirini hisobga olish kerak, ular birgalikda sodir bo'layotgan voqealarning to'liq va aniq tasvirini taqdim etishi mumkin. Bryansk viloyatida uy-joy kommunal xo'jaligini innovatsion rivojlantirish muammolarini aniqlash bo'yicha o'tkazilgan tadqiqot natijalarini tahlil qilib, uy-joy kommunal xo'jaligi sohasida innovatsion faoliyatni boshqarish jarayoniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan bir necha omillar guruhlarini aniqlandi.

Foydalangan adabiyotlar:

1. "Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari to'g'risida"gi qonun. 2012 y. Qayumov R.I. Investisii. Uchebnoe posobie -2010 g. Toshkent. TDIU: 510 b.
2. Мазница Е.М. Жилищно-коммунальное хозяйство, как инвестиционно привлекательный объект для бизнеса / под общ. ред. Г.М. Загидуллиной, А.И. Романовой // Стратегия развития инвестиционно-строительного и жилищно-коммунального комплексов в условиях саморегулирования: сб. тр. III междунар. науч.-практ. конф. -Т. 1. - Казань: КГАСУ 2015. - С. 68-69.
3. Макареня Т.А. Организационный и институциональный базис формирования механизма регулирования современной сферы жилищно-коммунальных услуг, Вестник НГУ. Серия соц.-экон. науки, 2017г. - С. 78.